

Het gevaar van de digitale beschermengel

Katholiek Nieuwsblad, 10 augustus 2007

door dr. Fred Hamburg, docent beslistkunde

[KatholiekNieuwsblad](#)

Onder het mom van 'als je niets te verbergen hebt, is er niets tegen', ligt het gevaar van een Big Brother-maatschappij op de loer. De techniek is er al, wordt ongemerkt ingevoerd en morele barrières verdwijnen als sneeuw voor de zon.

Anno 2007 is een lichaam voor velen iets waaruit naar believen organen kunnen worden geoogst of ingebracht. Daarmee is het lichaam definitief ontheiligd en verhandelbaar geworden in wereldwijde netwerken. Tot de verwisselbare onderdelen behoren steeds vaker kunstmatige onderdelen. Vooral microchips ontlokken een grote fascinatie aan het publiek, zeker wanneer ze het functioneren of de veiligheid en kwaliteit van leven verbeteren. Het probleem is echter dat deze digitale implantaten ook voor sinistere doeleinden inzetbaar zijn.

Morele barrières

Met microchips zijn producten automatisch te lokaliseren. Miljoenen consumentgoederen zijn zo al elektronisch geoormerkt, bijvoorbeeld om auto's te kunnen opsporen in geval van diefstal.

De mogelijkheden zijn legio. Ook mensen zouden via microchips eenvoudig gelokaliseerd kunnen worden. Voor grootschalige toepassing van deze technieken bij de mens bestaan op dit moment echter nog morele barrières. Die zullen naar verwachting echter, wanneer de omstandigheden dit eisen, verdwijnen als sneeuw voor de zon. Dit is bijvoorbeeld gebeurd bij het monitoren van koopgedrag via kortingspassen en de invoering van het Electronisch Patiënten Dossier (waarbij privacy is afgeruild tegen zekerheid en veiligheid).

Mochten regeringen besluiten tot het elektronisch oormerken van mensen, dan wordt dat in een subtiële strategie stap voor stap verwezenlijkt, een proces dat begeleid zal worden door dezelfde logica als waarmee thans het publiek voorbereid wordt op een landelijke DNA-bank voor het opsporen van misdadigers. Uiteindelijk, is de boodschap, moet men gewoon niet zeuren, want 'als je niets te verbergen hebt' is er niets tegen en alles voor.

DKTP-prik

Trendwatchers hebben al concrete ideeën over hoe dit oormerken zal gaan. Eerst wordt de techniek op menselijke vrijwilligers uitgetest waardoor, via de media, het grote publiek went aan de microchip (dit gebeurt al, bijvoorbeeld via het ontwikkelen van satellietnavigatie voor blinden). Vervolgens worden terroristen, drugshandelaren, pedofielen en dementerenden gechipt, al snel gevolgd door gevangenen, in het bijzonder wanneer ze voorwaardelijk vrij zijn (in Zweden is dit laatste al sinds 1973 mogelijk). Onder het mom van efficiency en fraudebestrijding volgen de uitkeringsgerechtigden. Vervolgens eisen werkgevers implantaten, te beginnen met militairen. Aansluitend komen particuliere veiligheidsdiensten, politiemensen, reclasseringsambtenaren, diplomaten (en ander belangrijk personeel) aan de beurt, vooral als ze toegang hebben tot speciaal beveiligde ruimten. Uiteindelijk zal iedereen die werk heeft waarvoor een wachtwoord of identificatieplaatje nodig is, een chip krijgen.

Omdat dit alles 'vrijwillig' geschiedt, zal de rechterlijke macht deze situatie niet in twijfel trekken. In grensgevallen zal de rechter met een beroep op de 'redelijkheid' de gedwongen ingebrachte chip een 'aanvaardbare' inbreuk op de privacy noemen. Ten slotte zal er sociale druk ontstaan om alle kinderen te chippen – bijvoorbeeld na een brute moord op een mediagenieke kleuter.

Blokkade

De microchip zal op dit punt in de geschiedenis net zo populair zijn als een mobieltje nu. Iedere kritische gedachte over het elektronisch oormerken van mensen is op dat moment zo goed als verdwenen. Het implanteren van chips zal voor de volgende generatie even gewoon zijn als de DKTP-prik bij iedere baby.

Deze ontwikkeling kan zich binnen een generatie voltrekken. De technologie bestaat. De enige blokkade is het recht met zijn noties van privacy en persoonlijke integriteit. Maar dit recht wordt steeds meer uitgehold door de strijd tegen het terrorisme en de desacralisatie van het lichaam.

Controlemaatschappij

Velen huiveren voor een toekomst waarin mensen gezien worden als onderdelen van een complex systeem van natuurlijke en digitale boodschappen. Een toekomst waarin het menselijk lichaam een database is, waarin de mens in netwerken en datasystemen is geïntegreerd, en waarin digitale tovenaars aan de knoppen draaien. Werd men al via camera's geobserveerd, nu dreigt het gevaar dat men wordt aangepast tot genetwerkte individuen. Met deze informatisering van de mens groeit een geheel nieuw concept van samenleving. Het gevaar is duidelijk: de creatie van een samenleving met totalitaire sociale bewaking en manipulatie.

Beschermengel

Momenteel zijn er nog beperkingen omdat de veiligheidsdiensten niet optimaal samenwerken, en de informatieanalyse niet ver genoeg gevorderd is. Maar deze beperkingen verdwijnen in rap tempo. En hoe zullen we dan reageren op een democratisch aangenomen wet waarin de Pflichtimplantierung wordt geregeld? Want alleen als iedereen van tevoren verplicht en onlosmakelijk (dus niet via een armbandje) geoormerkt is, kunnen vermiste kinderen, loslopende gedementeerden en slachtoffers van kidnapping via hun elektronische 'beschermengel' worden opgespoord.

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.